

Raadsvoorstel

Onderwerp: Gewijzigd voorstel Voorkeurslocatiekeuze opvang asielzoekers en wensen en bedenkingen concept regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers

Datum collegevergadering	9 mei 2023	Ambtenaar	P. de Vink
Zaaknummer	43557-2023	Telefoon	0255 567200
Portefeuillehouder(s)	S.Y. Dinjens	E-mailadres	pdevink@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

- 1) Kennis te nemen van het concept regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers.
- 2) De volgende zienswijze te uiten bij het concept regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers: 'Gemeente Velsen vindt het belangrijk om te voldoen aan de opgave die wij hebben voor de opvang van asielzoekers. Voor Velsen is die opgave op dit moment om 261 plekken te creëren. De locatie die gemeente Velsen wil opnemen in het regionaal plan is gewijzigd. Dit betekent dat ook het aantal asielzoekers dat wij kunnen opvangen wijzigt, voor de nieuwe locatie van 300 naar 250-300. Samen met de opvang die we al gerealiseerd hebben in Driehuis voldoet Velsen hiermee aan de lokale opgave. Het totaal aantal plekken wijzigt dan van 364 naar 314-364. De potentiële locatie wijzigt van het Sluisplein naar de VOB-kade.'
- 3) In te stemmen met de voorkeur voor een opvanglocatie op water tot eind 2024 met als doel het deel van de vluchtelingen die op de Silja Europa verblijven en die inmiddels via onderwijs of een stage binding hebben met onze regio in Velsen te blijven opvangen.
  - a) Hierbij de voorkeur te geven aan een klein zeecruiseschip aan de VOB-kade voor 250-300 vluchtelingen.
  - b) Het college ruimte te geven om voor maximaal 8 weken na 4 juni een overbruggingslocatie te realiseren in Velsen.
  - c) Voor de langere termijn, na 2024, het college opdracht te geven om te onderzoeken op welke locaties opvang op land duurzaam gerealiseerd kan worden. Hierbij in te zetten op de locatie Handgraaf, of sportpark de Elta.

Samenvatting

Dit is een gewijzigd raadsvoorstel over de voorkeurslocatie voor de opvang van asielzoekers in Velsen. En over de wensen en bedenkingen bij het concept regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers. Door nieuwe ontwikkelingen was het voorstel zoals dat er lag namelijk niet actueel meer. We vinden het belangrijk om opvang te realiseren voor de groep vluchtelingen die nu op de

GEMEENTE VELSEN

Silja Europa verblijft en ondertussen via onderwijs of een stage binding heeft met onze regio. Om dit te realiseren keken we naar verschillende locaties en de voorkeurslocatie was de Cruisekade, voor ongeveer 300 asielzoekers. Dit aantal en deze potentiële locatie zijn dan ook opgenomen in het concept regionaal plan, in lijn met de wensen en bedenkingen die u eerder aan het college meegaf over de voorkeurslocatie. Maar de afgelopen periode is gebleken dat deze locatie niet haalbaar is. Het college besloot op 28 maart 2023 dat we een nieuw voorstel aan uw raad voorleggen als de Cruisekade niet haalbaar blijkt. Dat doen we met dit raadsvoorstel.

We kondigden eerder aan te kijken naar verschillende alternatieven: De 3^e Rijksbinnenhaven, de VOB-kade en locaties op land. Vanuit de ambitie om het deel van de vluchtelingen met binding met onze regio (via onderwijs of een stage) in Velsen op te blijven vangen, stelt het college op basis van deze inventarisatie voor te kiezen voor opvang tot eind 2024 aan de VOB-kade. Het gaat om opvang op een klein zeecruiseschip voor 250-300 vluchtelingen. Daarvoor is een overbruggingsperiode nodig. Voor de lange termijn stelt het college voor te onderzoeken welke locatie op land duurzaam ingezet kan worden voor de opvang van asielzoekers.

We leggen het besluit over een locatie tegelijk voor met de wensen en bedenkingen over het concept regioplan, omdat deze besluiten sterk met elkaar samenhangen. De uiteindelijke locatie moet ook als Velsense inbreng in het regioplan staan. Eerder maakten het Rijk, VNG en de provincies de bestuurlijke afspraak dat alle regio's uiterlijk op 1 april een concept plan indienen bij de provincie over hoe de regio de opvang van asielzoekers in gaat vullen. Dit staat in de context van de aanstaande Spreidingswet. In november 2022 publiceerde het Rijk het concept van de Wet 'gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (kortweg de Spreidingswet). Doel van deze wet is het creëren van een wettelijke taak voor gemeenten voor het realiseren van opvanglocaties voor vluchtelingen en asielzoekers. Concreet betekent dit dat als de wet wordt aangenomen, alle gemeenten in Nederland een wettelijke taakstelling krijgen voor het permanent realiseren van opvang voor asielzoekers. In de wet is ook een aanwijzingsbevoegdheid opgenomen voor het Rijk om gemeenten te kunnen dwingen mee te werken aan de vestiging van een asielzoekerscentrum (AZC).

Daarnaast is er ook nu al per gemeente een doelstelling voor het opvangen van asielzoekers. Gezien de bestuurlijke afspraak bood onze regio het 'concept regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers' eind maart aan de provincie aan. Dit is nog een concept, niet alle punten zijn al voldoende uitgewerkt. In de verdere uitwerking willen we de eventuele wensen en bedenkingen van de raad bij het concept plan meenemen.

In het regioplan stelt elke gemeente locaties voor die ingezet kunnen worden voor de opvang van asielzoekers. In het plan staat ook het uitgangspunt om de taakstellingen voor asielzoekers, statushouders en Oekraïense vluchtelingen tussen gemeenten uit te ruilen. Het verzoek van Velsen is om voor de zomer nadere afspraken te maken over hoe dit er in de praktijk precies uit moet zien. Dit in lijn met de wensen en bedenkingen die u ons meegaf tijdens de raadsvergadering van 26 januari jl.. Vanuit Velsen staat nu de opvang voor 64 alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV) in Driehuis in het regionale plan als al gerealiseerde locatie. Daarnaast staat in het regioplan de Cruisekade nog als potentiële locatie. Dit moet aangepast worden naar de locatie VOB-kade.

Inleiding

Dit raadsvoorstel gaat zowel over de wensen en bedenkingen bij het concept regionaal plan opvang asielzoekers als over de locatie die we in Velsen willen inzetten voor de opvang van asielzoekers. Het zijn dynamische dossiers waarop zich de afgelopen periode veel ontwikkelingen

hebben voorgedaan. Dit betekent dat we besluiten moeten nemen met de informatie die op dat moment beschikbaar is.

De ontwikkelingen betekenen ook dat het raadsvoorstel zoals dat voorlag nu niet meer actueel is. In dit gewijzigde raadsvoorstel is de actuele stand van zaken verwerkt. Op basis van alle informatie ligt er een voorstel over de invulling van de opvang van asielzoekers in Velsen. Dit voorstel gaat uit van het doel dat we de mensen die nu op de Silja Europa verblijven en ondertussen binding hebben met onze regio willen blijven opvangen. Met deze doelgroep bedoelen we gezinnen waarvan kinderen in de regio onderwijs volgen en vluchtelingen die via Techport een stage volgen. Het opvangen van die doelgroep vraagt dat we naar drie termijnen kijken:

1. Zeer korte termijn
Een overbruggingslocatie voor maximaal acht weken na 4 juni. Dit is de datum waarop nu is afgesproken dat de Silja Europa moet vertrekken.
2. Korte/Middellange termijn, tot eind 2024
Opvang van de beoogde doelgroep op een klein zeecruiseschip aan de VOB-kade voor 250-300 asielzoekers.
3. Lange termijn vanaf 2024
Voor de opvang vanaf 2024 is het voorstel om te onderzoeken hoe en waar opvang op land in Velsen duurzaam ingevuld kan worden. En het onderzoek te richten op de locaties Sportpark de Elta en Handgraaf.

Er zijn ook alternatieve scenario's denkbaar voor deze termijnen. Dit is verder beschreven bij het kopje 'alternatieven'.

We leggen deze besluiten over de wensen en bedenkingen over het concept regioplan en over de locatie in Velsen tegelijk voor, omdat ze sterk met elkaar samenhangen. De uiteindelijke locatie moet ook als Velsense inbreng in het definitieve regioplan opgenomen worden. We gaan onder argumenten eerst in op het concept regionaal plan opvang asielzoekers en daarna op de locaties in Velsen.

Beoogd doel en effect van het besluit

Het concept regioplan Kennemerland geeft inzicht in de wijze waarop de negen gemeenten in Kennemerland gezamenlijk vorm geven aan de opgave zoals die door het Rijk is neergelegd. Door in te stemmen met het beschikbaar stellen van locaties in onze gemeente, levert Velsen haar bijdrage aan de regionale en lokale opgave in het realiseren van opvang voor asielzoekers.

Argumenten

---

1. Het concept regionaal plan opvang asielzoekers

Crisis in de asielketen

In de loop van 2022 liep de asielketen in Nederland vast en belandden we in een opvangcrisis. Onder andere door een hoge instroom van asielzoekers, een gebrek aan opvangplekken en een trage doorstroom van statushouders ontstond er onvoldoende ruimte om asielzoekers op te kunnen vangen. Het Rijk deed daarom een beroep op de 25 Veiligheidsregio's om tijdelijke crisisnoodopvang voor asielzoekers te realiseren. De afspraken met de Veiligheidsregio's gelden tot 1 april 2023.

GEMEENTE VELSEN

Eind 2022 is het landelijk Transitieplan Crisis Noodopvang (CNO) vastgesteld door de minister van justitie samen met het COA en het landelijk Veiligheidsberaad. Hiermee beoogde het Rijk een eind te maken aan de crisisnoodopvang, het COA weer in staat te stellen haar verantwoordelijkheid over de uitvoering van de asielwet op te nemen en afspraken te maken over een landelijke spreiding van opvanglocaties voor asielzoekers. Dit alles vooruitlopend op een wettelijke basis in de vorm van de Spreidingswet. Het plan stelt dat elke regio een regionaal plan formuleert waarin staat hoe de regio wil gaan voorzien in voldoende opvangplekken voor asielzoekers, zodat er geen crisisnoodopvang meer nodig is. Deze regioplannen moesten uiterlijk 1 april 2023 aan de provincies worden aangeboden. Met het concept regioplan voldoet Kennemerland aan de afspraken met het Rijk.

Onderdeel van het plan is ook de eventuele overname door COA van geschikte al bestaande opvanglocaties voor 1 juli 2023. Hiermee vervalt de verantwoordelijkheid van de Veiligheidsregio's voor de crisisnoodopvang.

De Spreidingswet

Daarnaast is recent het concept van de Spreidingswet gepubliceerd. Hiermee worden gemeenten, naast het Rijk, medeverantwoordelijk voor de realisatie van asielopvang voor vluchtelingen en asielzoekers. Concreet betekent dit dat alle gemeenten in Nederland een wettelijke taakstelling krijgen voor het realiseren van permanente opvang van asielzoekers. Uitgegaan wordt van solidariteit tussen gemeenten, een spreiding over het land op basis van inwonertal per gemeente, zoveel mogelijk vrijwillig ter beschikking stellen van opvangplaatsen en het voorkomen van crisisnoodopvang.

Hoewel de wet nog niet in werking is getreden en de Raad van State de nodige kritiek heeft geuit op de concept wet, is de verwachting is dat er een aanwijzingsbevoegdheid voor het Rijk komt om gemeenten te kunnen dwingen om mee te werken aan de vestiging van een AZC. Door nu als regio proactief te acteren - en niet de mogelijk dwingende opgave vanuit de Spreidingswet af te wachten - behouden we ook meer eigen regie in onze regio.

De colleges in de regio spraken daarom af in ieder geval het voorbereidende werk te doen en conform eerdere bestuurlijke afspraken tussen Rijk, VNG en provincies uiterlijk 1 april een concept regionaal plan Kennemerland aan de provincie aan te bieden. En deze voor te leggen aan de gemeenteraden. Dat doen we met dit raadsvoorstel. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd door middel van een aantal collegeberichten en tijdens een regionale raadsbijeenkomst op 2 februari 2023.

De opgave voor Kennemerland

Het Rijk heeft de opgaven verdeeld per provincie, de provincie heeft de opgave vervolgens verdeeld per regio en per individuele gemeenten, steeds op basis van inwoneraantal. De opgave is gebaseerd op de landelijke raming asielinstroom 2023. Voor onze regio Kennemerland betekent dit dat 2.108 permanente opvangplekken uiterlijk eind 2023 zouden moeten zijn gerealiseerd. Per gemeente leidt dit tot het volgende beeld:

Gemeente	Opgave
Beverwijk	160
Bloemendaal	90
Haarlem	620
Haarlemmermeer	607
Heemskerk	149
Heemstede	105
Uitgeest	51

GEMEENTE VELSEN

Velsen	261
Zandvoort	65
Totaal	2.108

Het is mogelijk dat deze opgave, of uiteindelijk de taakstelling, naar boven bijgesteld gaat worden. Landelijk neemt het aantal asielzoekers toe.

Regionaal plan Kennemerland

Het Regionaal plan Kennemerland opvang asielzoekers geeft inzicht in de wijze waarop de negen gemeenten in Kennemerland gezamenlijk vorm geven aan de opgave zoals die door het Rijk is neergelegd. Er is sprake van een concept, omdat de colleges hechten aan betrokkenheid van hun gemeenteraden. Ook zijn er nog zaken die we nog verder uit moeten werken. Dit lichten we hieronder verder toe.

De opgave voor Velsen

Velsen heeft een opgave van in totaal 261 plekken. Met de opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) in Driehuis heeft Velsen al 64 opvangplekken gerealiseerd, zodat een opgave resteert van 197 plekken. In de tabel hieronder staan de al gerealiseerde plekken weergegeven.

Gemeente	Locatie	Aantal
Haarlem	Conradkade (boten)	220
Haarlemmermeer	Planeetbaan (hotel)	446
Velsen	Duin en kruidbergerweg (AMV'ers)	64
Subtotaal		730
Nog te realiseren voor 2023		1.378
Totaal		2.108

Regionale opgave

Gelet op het aantal al gerealiseerde opvangplekken resteert een opgave van in totaal 1.378 te realiseren opvangplekken. De verwachting is dat de regio deze opgave niet volledig binnen het tijdsbestek kan realiseren. De gemeenten willen zich inspannen om aanvullende opvangmogelijkheden aan te bieden voor de tussentijd totdat de permanente locaties gereed gemaakt worden. Daarbij worden de bestaande tijdelijke plaatsen benut. Vooralsnog komen we daarmee in 2023 in de regio als geheel nog niet aan het gevraagde aantal. Gemeenten hebben aangegeven dat wanneer zij nog niet voldoen aan de opgave, zij zich inzetten om aanvullend tijdelijke plekken te vinden. De tijdelijke locaties komen ook in beheer bij het COA. Het uitgangspunt is dat bewoners van tijdelijke locaties doorstromen naar de permanente locaties. Wanneer locaties die nu opgenomen staan in het regioplan niet haalbaar blijken, dan zijn er drie alternatieven. Ten eerste zal de gemeente opnieuw op zoek moeten gaan naar een alternatieve locatie om aan de opgave te kunnen voldoen. Ten tweede, de gemeente kan in gesprek met andere gemeenten in de regio om taakstellingen uit te wisselen. Ten derde bestaat de mogelijkheid dat bij inwerkingtreding van de Spreidingswet, het Rijk zijn aanwijzingsbevoegdheid toepast en de gemeente verplicht om mee te werken. Vooralsnog geven gemeenten aan dat zij verwachten de totale opgave te hebben gerealiseerd eind 2024.

Uitruil in onderlinge taakstellingen

Zowel op provinciaal niveau als op regionaal niveau bestaat in de concept wet de mogelijkheid om opgaven tussen gemeenten en regio's uit te ruilen of te verevenen. Het gaat dan om drie

GEMEENTE VELSEN

doelgroepen: asielzoekers, statushouders en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Op het moment dat één gemeente mogelijkheden ziet om meer opvangplekken voor asielzoekers te realiseren dan de individuele opgave, kunnen onderling afspraken worden gemaakt om dit te verevenen met opgaven op de andere doelgroepen. Hiermee creëren de gemeenten meer flexibiliteit in de oplossingsmogelijkheden voor de verschillende opgaven.

In ons regioplan hebben we het uitgangspunt afgesproken dat we gebruik kunnen maken van deze mogelijkheid voor uitruil. Het past binnen de visie van de negen gemeenten om gezamenlijk tot een regionale oplossing te komen voor alle opgaven. Bij de verdere uitwerking moet dit nog concreet worden. In Velsen is deze wens voor uitruil ook door uw raad al uitgesproken. Met als doel dat als Velsen meer asielzoekers opvangt dan de taakstelling, de taakstelling voor de huisvesting van statushouders omlaag moet gaan. Dat nemen we mee in de verder uitwerking. Op aandringen van de gemeente Velsen zijn er twee momenten afgesproken om te kijken hoe de gemeenten in onze regio's aan de taakstelling voldoen en of daar nadere stappen nodig zijn. De colleges maken in de zomer en in het najaar de balans op en bepalen dan of een uitruil van opgaven binnen de regio of binnen de provincie aan de orde is. Op dat moment weten wij ook meer over de aantallen die we in Velsen kunnen realiseren. Vanzelfsprekend worden de gemeenteraden hierbij betrokken.

De inventarisatie van potentiële locaties is zorgvuldig gebeurd

De haalbaarheid van de voorgestelde locaties die in het plan staan is bepaald aan de hand van een regionaal afwegingskader. Dit afwegingskader is primair een hulpmiddel om in beeld te brengen wat er nodig is om locaties geschikt te maken voor asielopvang. Onderdelen van dit afwegingskader zijn:

- a) Locatiekenmerken: het gaat hier om feitelijke gegevensverzameling zoals de kadastrale aanduiding, huidige bestemming Wro, leegstand ja of nee, huidig gebruik, aanwezige nutsvoorzieningen, brandveiligheid, luchtkwaliteit.
- b) Omgevingsfactoren: hier wordt de omgeving in beeld gebracht. Voorbeelden zijn de infrastructuur zoals openbaar vervoer, de aanwezigheid van voorzieningen zoals scholen, winkels en welzijnsvoorzieningen.
- c) Exploitatiemogelijkheden: eigendomsverhoudingen en benodigde investeringen worden in beeld gebracht en in relatie gebracht met de duur van de beschikbaarheid van de locatie.

Vervolgstappen

Op dit moment is het regionaal plan nog in concept. We stellen deze nog niet vast. Op onderdelen moet het plan worden aangescherpt. Voor ons zijn hierbij in ieder geval de volgende punten van belang:

- a) De mogelijkheden voor uitruil: U gaf eerder aan dat als Velsen meer asielzoekers opvangt dan volgens de verdeling noodzakelijk, we in gesprek moeten met andere gemeenten over de uitruil van de huisvesting van statushouders. Het uitgangspunt dat de regio gebruik wil maken van uitruil zit al in het regioplan. We moeten met de andere gemeenten nog concreet maken hoe we dit invullen. Daarom zijn op aandringen van de gemeente Velsen in het regioplan twee momenten afgesproken om te kijken hoe de gemeenten in onze regio's aan de taakstelling voldoen en of daar nadere stappen nodig zijn. Dat doen we in de zomer en in het najaar.
- b) Het realiseren van voldoende plekken in 2023: In het regioplan wordt zichtbaar dat niet alle gemeenten in 2023 al aan hun doelstelling kunnen voldoen. Als dit voor een gemeente geldt, moet die gemeente zoeken naar andere tijdelijke opvang mogelijkheden. Dit moet nog concreter worden.
- c) Voldoende plekken voor de langere termijn: Tot slot moet nog blijken of de aangedragen locaties daadwerkelijk te realiseren zijn binnen de aangegeven termijn. Locaties zouden nog kunnen afvallen door ruimtelijke of vergunning technische procedures, zoals BPL. Ook

kan het zijn dat een locatie uiteindelijk toch minder opvangplekken kan bieden dan vooraf werd ingeschat.

Voor Velsen gelden dezelfde voorwaarden en onzekerheden. Mocht het uiteindelijk toch niet lukken om in 2023 een opvanglocatie (op water) te realiseren, dan zullen wij voor de tussentijd op zoek moeten naar tijdelijke locaties. Als wij uiteindelijk niet (volledig) aan onze taakstelling kunnen voldoen, kan het zijn dat wij in gesprek moeten met de andere gemeenten over uitruil in taakstellingen. Hierbij kan het dus zo zijn dat Velsen juist meer statushouders moet opvangen.

2. Locaties voor de opvang van asielzoekers in Velsen

In Velsen is de situatie net even anders dan in de andere regiogemeenten. Wij hebben gedurende ruim een half jaar zo'n 1.000 vluchtelingen opgevangen op de Silja Europa in Velsen-Noord. Op dit moment verblijven nog ongeveer 250 vluchtelingen op de Silja Europa. Dit betreft de doelgroep die inmiddels binding met de regio heeft opgebouwd. We zijn een verkenning naar alternatieve locaties gestart omdat we het belangrijk vinden om deze vluchtelingen op te blijven vangen in Velsen. De raad heeft hier geen wensen en bedenkingen bij geuit. Wanneer het lukt om een alternatieve locatie op water te realiseren, hoeft voorlopig geen AZC (op land) gerealiseerd te worden. Locaties die mogelijk ook andere bestemmingen hebben, bijvoorbeeld woningbouw, kunnen daarmee nu ontzien worden. We kunnen dan beter de tijd nemen om een duurzame locatie op land te onderzoeken. Uiteraard is een voorwaarde dat Velsen daarmee dan wel voldoet aan de taakstelling.

Voor Velsen onderzochten we de afgelopen periode verschillende locaties voor de opvang van asielzoekers. Op basis van een breed locatie onderzoek naar verschillende locaties op water richtte het onderzoek zich op de Cruisekade, de 3e Rijksbinnenhaven en de VOB-kade. Dit ook op basis van de wensen en bedenkingen die de gemeenteraad op 23 maart 2023 meegaf. Parallel verkenden we mogelijke locaties op land. Dit in lijn met de motie van de raad om het brede gesprek te willen voeren over de opvang van asielzoekers in Velsen.

De afgelopen periode hielden we u via verschillende collegeberichten op de hoogte van dit onderzoek naar de locaties. Om de doelgroep te blijven opvangen kijken we naar drie termijnen:

1. Zeer korte termijn (een overbruggingsperiode)
2. Korte/Middellange termijn, tot eind 2024
3. Lange termijn vanaf 2024

Alles overwegende stelt het college voor om tot eind 2024 opvang aan de VOB-kade te realiseren op een klein zee cruiseschip voor 250-300 vluchtelingen. En voor de lange termijn te onderzoeken welke locaties op land duurzaam ingezet kunnen worden. Hieronder gaan we in op de voorstellen voor de verschillende termijnen.

Zeer korte termijn: overbruggingsperiode

Volgens de huidige afspraken moet de Silja Europa uiterlijk 4 juni vertrekken. Voor alle locaties voor de middellange en lange termijn geldt dat deze niet op dat moment gereed kunnen zijn. Om de mensen met binding met onze regio te blijven opvangen is dus een overbruggingslocatie noodzakelijk. Hiervoor wordt nu nog naar verschillende plekken gekeken. De komende periode moet duidelijk worden welke ingezet kan worden.

Een van de mogelijkheden is korte opvang op een riviercruiseschip aan de Loswalkade. Zoals eerder gecommuniceerd staat RWS niet open voor langdurig gebruik van de Loswal. Daarom is deze locatie niet in te zetten voor de middellange termijn. We zijn nog wel in gesprek over korte inzet van enkele weken als een overbruggingslocatie. Een andere mogelijkheid is als de Silja

GEMEENTE VELSEN

Europa toch nog iets langer zou kunnen blijven, net als nu alleen voor de doelgroep die binding heeft met de regio. Ook hierover zijn we in gesprek. Tenslotte is een mogelijkheid om te kijken naar opvang in bijvoorbeeld een sporthal.

Korte/middellange termijn

Voor de korte/middellange termijn onderzochten we de afgelopen periode drie opties: De Cruisekade, de 3^e Rijksbinnenhaven en de VOB-kade. Voor deze locaties moeten een aantal aanpassingen gedaan worden, of moet bijvoorbeeld nog een schip naar Nederland komen. Hierdoor kunnen ze niet direct ingezet worden.

Cruisekade – klein zeecruiseschip kan niet veilig aanmeren

De voorkeurslocatie voor de opvang van vluchtelingen was de Cruisekade. Het COA schakelde het bureau Arcadis in om te onderzoeken of en onder welke voorwaarden een klein zeecruiseschip aangemeerd kan worden op deze locatie. Het volledige onderzoeksrapport vindt u in de bijlage. Uit de rapportage van Arcadis blijkt dat zij risico's zien bij het voor langere periode aanmeren van een klein zeecruiseschip aan de Cruisekade.

Zo heeft de Cruisekade te maken met getijden, waardoor het waterniveau meerdere malen per dag wisselt. Dit maakt dat de trossen van het schip meerdere keren per dag bijgesteld moeten worden. Onder slechte weersomstandigheden kan dit gevaren voor de bemanningsleden opleveren. Bij harde wind kan het schip te maken krijgen met hoge golven. Doordat het schip meer zal bewegen, levert dit een hogere belasting op het afmeersysteem op. Ook is onduidelijk hoe snel andere schepen het afgemeerde schip passeren. Mogelijk moet het afmeersysteem versterkt worden om deze krachten op te vangen. Door de huidige inrichting van de kade en de positionering van de bolders is het lastig om een goede operationele- en storm afmeerconstructie te maken die onder alle omstandigheden veilig is. Om dit te verbeteren zouden op grotere afstand van het schip, in de openbare ruimte, voorzieningen moeten worden geplaatst zodat de voor- en achtertrossen dwars uitgezet kunnen worden. Dit is geen realistisch scenario aangezien dit openbaar terrein is en voor verkeer toegankelijk moet zijn.

Tot slot is een klein zeecruiseschip alleen toegankelijk via een passagiersgangway. Het op- en aflopen van een steile gangway kan zeker bij natte of koude omstandigheden tot gevaarlijke situaties leiden. Dit wordt versterkt doordat de steilheid van de gangway meermaals per dag wisselt door het getij.

Vanwege bovenstaande risico's en het ontbreken van mogelijkheden om de afmeervoorzieningen te verbeteren op het kadeterrein, raadt Arcadis af om op de locatie Cruisekade een klein zeecruiseschip af te meren voor een periode van 1,5 jaar. Het college onderschrijft deze conclusie. Hierdoor valt deze locatie af.

3e Rijksbinnenhaven – hoge geluidsbelasting

Aan de 3e Rijksbinnenhaven kan een riviercruiseschip aanmeren. Hoewel we eerst dachten dat het hierbij om 1 riviercruiseschip zou gaan, blijkt nu dat op de locatie 2 riviercruiseschepen kunnen aanmeren. De schepen zouden dan parallel aan de kade liggen. Dit betekent dat we ook met deze locatie kunnen voldoen aan onze lokale opgave.

We hebben de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) gevraagd te kijken naar de omgevingsfactoren op deze locatie, zoals geur, geluid en milieu. In de directe omgeving van de 3e Rijksbinnenhaven is veel bedrijvigheid. De kade ligt vlak naast de all weather scheepsterminal van Tata Steel. Deze is 24/7 in gebruik. De ODIJ heeft ondertussen een rapport uitgebracht (zie de bijlage). Hieruit blijkt

dat op het gebied van geluid de belasting zeer hoog is. Hierbij is van belang dat de geluidsbelasting van riviercruiseschepen naar verwachting anders is dan die van zeecruiseschepen. Riviercruiseschepen zijn lager en zijn minder goed geïsoleerd.

Het COA geeft aan dat zij een locatie niet zullen afkeuren omdat er bijvoorbeeld te veel geluidsbelasting is. Regels die voor het realiseren van woningen gelden, gelden niet voor de opvang van asielzoekers. De overweging of de geluidsbelasting te hoog is (en of de locatie dus wenselijk is), moet van ons als gemeente komen.

Uit het rapport van de ODIJ blijkt dat het geluid van het industrielawaai geluidsniveaus geven die variëren van 60 tot en met 62 dB(A) Letmaal. Dit zijn zeer hoge geluidsniveaus voor een woonschip, waarbij zelfs de maximaal te ontheffen Zeehavennorm (60 dB(A) Letmaal) wordt overschreden. Daarnaast zijn alle randen van de ligplaats vanaf 4,5 meter geluidbelast met 55 dB(A) Letmaal. Hierdoor kan niet uitgesloten worden dat er gezondheidseffecten optreden bij de bewoners van de schepen.

Voor het opvangen van asielzoekers zijn er geen wettelijke grenswaarden qua geluidsbelasting. Er is sprake van een bijzondere omstandigheid. Het slapen in de buitenlucht, sporthallen of het steeds verplaatsen van kinderen, is voor de gezondheid van mensen (en met name kinderen) ook niet goed. Gezien bovenstaande adviezen van de ODIJ en van de GGD vinden we dit wel de minst wenselijke locatie op water. Hoewel de VOB kade ook in de buurt van bedrijven ligt, is de directe belasting en de aard van de directe omgeving anders. Ook gaat het bij de VOB kade om een zeecruiseschip in plaats van een riviercruiseschip. De ervaring met de locatie VOB kade laat zien dat de bedrijvigheid daar samen gaat met een tijdelijke opvang van asielzoekers.

VOB-kade – geschikt schip gevonden

In het collegebericht van 25 april 2023 informeerden we u dat het kleine zeecruiseschip dat het COA eerder op het oog had voor de VOB-kade was afgekeurd. Ondertussen heeft het COA een ander klein zeecruiseschip gevonden, en heeft dit schip ondertussen gekeurd. Het COA is nu in overleg over de contractafspraken. Daarna moet het schip nog naar Nederland varen, de verwachting is dat het schip hier in juli kan zijn.

Op het schip is plek voor 250-300 vluchtelingen. Het aantal personen op de locatie past daarmee beter bij het aantal inwoners van Velsen-Noord. Samen met de alleenstaande minderjarige vluchtelingen die we in Driehuis opvangen voldoen we dan aan onze opgave. Met de huidige aanmeerconstructie aan de VOB-kade kan ook een klein zeecruiseschip veilig aanmeren. Er zijn dus weinig aanpassingen nodig. Hierdoor is de locatie relatief snel te realiseren. Gezien de wens om de doelgroep vluchtelingen die binding hebben met onze regio te blijven opvangen vinden is het voorstel om deze locatie in te zetten voor de middellange termijn.

Dit vraagt om goede afspraken over de randvoorwaarden, bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, of de gezondheidszorg. Ook op dit schip zal de huisartsenzorg aan boord ingevuld worden. Wat betreft veiligheid is bij het verder kleuren van de begroting al besloten dat we de extra inzet van één boa specifiek in Velsen-Noord voor drie jaar continueren. Over aanvullende afspraken gaan we verder in gesprek met het COA.

Lange termijn na 2024 - locaties op land

De realisatie van een locatie op land duurt langer dan een locatie op water. Dat heeft met name te maken met de ruimtelijke procedures. Als die eenmaal doorlopen zijn, geeft het COA aan dat zij in ongeveer 4 weken een locatie kunnen realiseren door tijdelijke units neer te zetten. Ze hebben hier ondertussen in verschillende andere gemeenten ervaring mee opgedaan. Voor de lange termijn is

GEMEENTE VELSEN

een locatie op land wenselijker, omdat asielzoekers op een schip bijvoorbeeld niet zelf kunnen koken. Dit heeft een groot effect op het dagelijkse leven en de zelfstandigheid van de bewoners.

We hebben een inventarisatie gedaan van de mogelijke locaties op land. Deze inventarisatie vindt u in de bijlage. Op basis hiervan bieden de locaties Handgraaf en sportpark de Elta de meeste mogelijkheden voor de realisatie van een opvanglocatie. We willen kijken of we één van deze locaties voor de lange termijn in kunnen zetten. De locaties zijn eerder onderzocht in het kader van flexwonen. Beide locaties liggen aan de rand van Santpoort-Zuid. Ze liggen niet midden in een woonwijk, maar wel aansluitend aan een woonwijk en in de buurt van voorzieningen. Vanuit het aspect leefbaarheid zijn de locaties geschikt, afhankelijk van de schaalgrootte.

Sportpark de Elta

- De locatie is in eigendom van de gemeente. Daardoor hebben we zelf regie en kunnen we ook inkomsten krijgen door verhuur aan het COA.
- De locatie is aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Dit betekent dat medewerking van de provincie nodig is. De ervaring is dat het planproces dan een lange tijd in beslag neemt, waarbij de vraag is of de provincie met dit plan instemt. Hierbij kan in overleg met de provincie mogelijk versneld worden omdat er sprake kan zijn van "Groot openbaar belang".
- De inrichting van de toegangssituatie en parkeerplaatsen moeten eigenlijk aangepakt worden. Het biedt een kans om hierover met het COA in gesprek te gaan.

Handgraaf

- De locatie is grotendeels eigendom van Pré Wonen en voor een klein deel in particulier eigendom. Aangezien het niet onze eigen grond is kunnen we het COA de gesprekken en onderhandelingen met Pré Wonen en de particuliere eigenaar laten doen. Wel moeten we uiteraard de ruimtelijke procedures begeleiden.
- Handgraaf is een mogelijke woningbouwlocatie.
- Ook deze locatie is aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Wel is hier het aandeel BPL kleiner dan bij de Elta. Dit kan de overweging van de provincie anders maken.

Beide locaties zijn dus (deels) aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Hierdoor verwachten we dat de ruimtelijke procedure enige tijd in beslag zal nemen. Dit maakt de locaties niet geschikt om zo dicht mogelijk op het vertrek van de Silja Europa in te zetten. Wel willen we het proces om op één van deze locaties een opvang voor asielzoekers te realiseren continueren. Zodat we voor de lange termijn een duurzame oplossing kunnen realiseren voor de opvang van asielzoekers in Velsen. Dit geeft ook meer tijd om de ruimtelijke procedures – en het gesprek met omwonenden - met minder tijdsdruk te doorlopen.

Concept regionaal plan moet aangepast worden

Op basis van het voorstel van de locatie in Velsen moet het concept regionaal plan aangepast worden. In het concept regioplan staan de AMV-locatie in Driehuis en de Cruisekade opgenomen als locaties waar in Velsen asielzoekers opgevangen zullen worden. In Driehuis vangen wij al 64 AMV'ers op voor een periode van 5 jaar. De afgelopen periode is duidelijk geworden dat opvang aan de Cruisekade niet haalbaar is. Dit betekent dat de Velsense inzet in het concept regionaal plan gewijzigd moet worden. Voor de Cruisekade gingen we uit van de opvang van 300 asielzoekers. Op het schip dat nu goedgekeurd is voor de VOB kade is plek voor 250-300 asielzoekers. Dit betekent dat we het aantal asielzoekers dat we in Velsen willen opvangen naar beneden moeten bijstellen. Samen met de 64 plekken in Driehuis realiseren we dan niet 364, maar 314-364 plekken. Ook hiermee voldoen we aan onze lokale opgave (261 plekken). Wij hebben er op aangegeven van de raad op ingezet dat in het regioplan de mogelijkheden voor uitruil in

taakstellingen opgenomen staat. In dit scenario realiseren we meer plekken dan onze opgave en willen we daar gebruik van maken. Wel moeten we er rekening mee houden dat de opgave nog naar boven bijgesteld kan worden op basis van een toename in de asielinstream.

Alternatieven

In het voorstel gaan we er nu vanuit dat we zoals eerder bepaald het deel van de vluchtelingen dat nu op de Silja Europa verblijft en binding heeft met onze regio in Velsen blijven opvangen. Vanuit dit kader en op basis van de informatie over de verschillende locaties zijn we tot het voorliggende voorstel gekomen. Er zijn ook andere scenario's denkbaar:

3^e Rijksbinnenhaven voor middellange termijn inzetten

Op basis van het onderzoek naar de locaties is het zoals hierboven beschreven ook mogelijk om twee riviercruiseschepen aan te leggen in de 3^e Rijksbinnenhaven. Gezien het rapport van de ODIJ over de geluidsbelasting op deze locatie vinden we dit een minder wenselijk scenario als het gaat over opvangen van mensen tot eind 2024.

Opvangen van doelgroep die binding heeft met onze regio loslaten en onderzoek starten voor opvanglocaties op land

Een ander alternatief is om in plaats van te kijken naar een locatie op water, direct te kijken naar een locatie op land voor de opvang van asielzoekers. Het nadeel van locaties op land inrichten is dat dit meer tijd in beslag neemt, zoals eerder geschetst. Het risico is dat we dan niet in 2023 aan onze opgave kunnen voldoen. Ook is het nog onzeker of deze locaties haalbaar zijn. Bovendien zijn deze locaties ook interessant voor andere doelen, zoals woningbouw. We willen daarom de tijd nemen om te onderzoeken welke locatie op land het meest wenselijk is voor de duurzame opvang van asielzoekers.

Afwachten tot de Spreidingswet ingaat

Er is op dit moment nog geen wettelijke taak voor de opvang van asielzoekers. Een mogelijkheid is om af te wachten of de concept Spreidingswet wordt aangenomen en tot die tijd geen locaties te realiseren. Dit gaat echter in tegen de afspraken die eerder gemaakt zijn in het Veiligheidsberaad en tussen regiogemeenten onderling om vooruitlopend op de Spreidingswet bij te dragen aan de oplossingen voor de opvangcrisis.

Bovendien heeft Velsen eerder haar maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen door vluchtelingen een onderdak te bieden d.m.v. het opvangschip in Velsen-Noord en de opvanglocatie voor AMV'ers in Driehuis. En had de raad geen wensen en bedenkingen bij het voorstel van het college om voor een deel van de vluchtelingen van de Silja Europa op zoek te gaan naar een alternatieve locatie.

Meerdere locaties realiseren

In de Spreidingswet komt een mogelijkheid om taakstellingen uit te ruilen. Door meerdere AZC locaties te realiseren, zouden we een sterkere onderhandelingspositie hebben richting de andere gemeenten om de eigen taakstelling voor statushouders te verlagen. Dat kan betekenen dat meer woonruimte beschikbaar is voor andere inwoners.

Risico's

VOB-kade, of overbruggingslocatie blijkt toch niet haalbaar

Op basis van het onderzoek denken we dat opvang aan de VOB-kade tot eind 2024 haalbaar is. Het kan echter zo zijn dat er ergens toch nog een obstakel blijkt te zijn dat we nu nog niet kennen.

GEMEENTE VELSEN

In dit dossier hebben we gemerkt dat (onverwachte) ontwikkelingen elkaar soms snel kunnen opvolgen. Volledige zekerheid hebben we dus nooit. Het risico bestaat dat de VOB-kade uiteindelijk toch niet haalbaar is, maar we hebben daar op dit moment geen aanwijzingen voor.

Verder is een risico dat het niet lukt om een overbruggingslocatie te realiseren. De Silja Europa kan tot uiterlijk 4 juni blijven en het nieuwe schip is in juli beschikbaar. Deze moet vervolgens nog naar Nederland varen. We hebben dus voor enkele weken een overbruggingslocatie nodig.

Taakstelling loopt op

In het concept regioplan is een verdeling gemaakt van de taakstelling per gemeente. Op dit moment is de taakstelling voor Velsen 261. Met de hoge instroom aan asielzoekers is de verwachting dat de taakstellingen verder zullen oplopen. Door sec aan je taakstelling te voldoen, loop je het risico om op een later moment alsnog meerdere opvangplekken te moeten realiseren, of de capaciteit van bestaande locaties op te hogen. Door de taakstelling ruim in te vullen bouw je marge in, om ook bij een verhoging van de taakstelling alsnog hieraan te kunnen voldoen.

Programma

Vitaal en sociaal Velsen en Wonen en leven in Velsen.

Kader

Gemeentewet
Raadsakkoord en programma 2022 - 2026
Collegeprogramma Werken aan het Velsen van morgen

Participatie en inspraak

De komst van asielzoekers leidt bij omwonenden en belanghebbenden tot vragen en soms tot onrust. Een goede lokale communicatie- en informatievoorziening is dan ook noodzakelijk om dit te verminderen. Voor de VOB-kade kunnen we ook met de bestaande klangbordgroep bespreken of zij in de nieuwe situatie hun rol willen voortzetten. Aanvullend informeren we alle inwoners van Velsen-Noord met een brief. Dit geldt ook voor de omwonenden van de locaties Handgraaf en de Elta. Hen informeren we over het onderzoek dat we naar de inzet van deze locaties voor de lange termijn willen starten.

Financiële consequenties

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vinden van locaties voor asielopvang en draagt deze over aan het COA. Het COA draagt dan alle kosten met betrekking tot de verwerving van de locatie, de inrichting en de exploitatie van de locatie.

Ook gemeenten maken kosten voor de implementatie van het Transitieplan Crisisnoodopvang en de Spreidingswet. Hiervoor is nog geen landelijke financiële regeling afgesproken. Wel heeft het Rijk inmiddels opdracht gegeven aan bureau AEF om hier onderzoek naar te doen.

Uitvoering van besluit

Gemeenten dragen zorg voor locaties, het COA is verantwoordelijk voor de verwerving en het geschikt maken van locaties voor asielopvang. Nadat de gemeenteraden hun visie hebben gegeven op het concept regioplan, en ook hebben ingestemd met de voorgestelde locaties in hun gemeente is het COA aan zet. Het COA zal de locaties schouwen om per locatie een eigen plan te kunnen maken gericht op realisatie.

Het COA is ook verantwoordelijk voor de benodigde voorzieningen in de locaties, voor dagbesteding en zorg. Afspraken over veiligheidsaspecten maken de gemeenten gezamenlijk met het COA. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor onderwijs aan asielzoekers die vallen onder de leerplicht. Over de uitbreiding van onderwijscapaciteit is al regionaal overleg gaande.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

- Concept regioplan opvang asiel Kennemerland
-
- Overzicht potentiële locaties Kennemerland
- Memo verkenning locaties opvang asielzoekers in Velsen
- Onderzoeksrapport Arcadis
- Advies OD IJmond over 3^e Rijksbinnenhaven

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

- Toelichting toepassing regionaal afwegingskader

Burgemeester en wethouders van Velsen,

De secretaris,

De burgemeester,

K.M. Radstake

F.C. Dales